

Sprawozdanie z konferencji „Dermatologia interdyscyplinarna”

Olsztyn, 3–5 września 2015 r.

Przeegl Dermatol 2016, 103, 87–89

Jeszcze nie przeminęły echa wspomnień o zeszłorocznej konferencji łuszczycowej, a już prof. Waldemar Placek wraz z zespołem zaprosił do stolicy Warmii i Mazur na kolejną konferencję, tym razem poruszającą interdyscyplinarne problemy w dermatologii. Spotkanie było poświęcone wymianie poglądów dotyczących chorób skóry w aspekcie endokrynologicznym oraz chorób zewnętrznych narządów płciowych widzianych okiem dermatologa, urologa i ginekologa. Ponadto jego celem było pogłębienie wiedzy oraz wymiana doświadczeń specjalistów z tych wszystkich dziedzin.

W trakcie rozwoju nauk medycznych nieuniknionym procesem jest wydzielenie specjalności lekarskich. Skupianie się tylko na wybranych problemach ze swojej dziedziny i pomijanie innych może decydować o ocenie ogólnego stanu zdrowia pacjenta. Pacjent interdyscyplinarny to pacjent sprawiający trudności diagnostyczne, u którego czasem nie udaje się niestety właściwie ustalić rozpoznania. W związku z tym musimy patrzeć na każdego chorego holistycznie i tak go traktować. Każdy z nas – praktyków – odczuwa potrzebę poszerzania swojej wiedzy w innych dziedzinach medycyny, ponieważ informacje zdobyte przed kilku, kilkunastu laty na studiach stopniowo się dezaktualizują. Dlatego tak ważny jest kontakt ze specjalistami z innych dziedzin oraz opracowywanie wspólnych kierunków działania.

Patronat honorowy nad konferencją objął wojewoda warmińsko-mazurski Marian Podziewski oraz prezydent Olsztyna Piotr Grzymowicz, a uroczysta inauguracja odbyła się w Auli Kongresowej Centrum Konferencyjno-Szkoleniowego Uniwersytetu Warmińsko-Mazurskiego (UWM). Na otwarcie konferencji przybyli liczni zaproszeni goście z całego kraju, przedstawiciele władz, prorektor UWM doc. Jerzy Przyborowski, dziekan Wydziału Nauk Medycznych prof. Wojciech Maksymowicz i prodziekan, dyrektor Miejskiego Szpitala Zespołonego w Olsztynie Joanna Szymankiewicz-Czużdaniuk, przedstawiciel Warmińsko-Mazurskiej Izby Lekarskiej dr Marek Zabłocki. Zaszczycił nas również Jacek Protas, wicemarszałek Urzędu Marszałkowskiego. Gospodarz konferencji prof. Waldemar Placek przywitał wszystkich uczestników, wykładowców, przybyłych gości oraz złożył podziękowania sponsorom,

patronom medialnym i wszystkim osobom zaangażowanym w przygotowanie wydarzenia (ryc. 1). W dalszej części wieczoru głos zabrali przedstawiciele wojewody i marszałka województwa warmińsko-mazurskiego, prezydent miasta Olsztyna, prorektor UWM doc. Jerzy Przyborowski, dziekan Wydziału Medycznego UWM prof. Wojciech Maksymowicz oraz współorganizator konferencji dyr. Joanna Szymankiewicz-Czużdaniuk. Jako ostatni przemawiał przewodniczący Polskiego Towarzystwa Dermatologicznego prof. Jacek Szepietowski, który został zaproszony przez prof. Waldemara Placka do współprzewodniczenia sesji inauguracyjnej. Wykład inauguracyjny pod tytułem „Komórki macierzyste w dermatologii” wygłosił prof. Wojciech Maksymowicz.

Kolejne dwa dni to czas intensywnych obrad. Sesja piątkowa była poświęcona chorobom skóry i przydatków w zaburzeniach endokrynologicznych, a przyjęła bardzo interesującą formułę: najpierw zagadnienie dotyczące gruczołów wydzielania wewnętrznego było przedstawiane w skrócie przez wybitnych specjalistów w tej dziedzinie, następnie ten sam temat omawiano w kontekście problemów dermatologicznych. Obrady rozpoczęła prof. Magdalena Czarnecka-Operacz, której wystąpienie dotyczyło interdyscyplinarnego zagadnienia, jakim jest pokrzywka, oraz jej złożonej etiopatogenezy. Kolejno prof. Maciej Wilczak obrazowo przedstawił problemy kobiet w okresie menopauzy, natomiast prof. Barbara Zegarska omówiła te procesy w skórze, zwracając uwagę, że na obraz starzenia

Rycina 1. Profesor Waldemar Placek wita gości konferencji

menopauzalnego nakłada się także proces starzenia zewnątrzpochodnego. Następnie prof. Dominik Rachoń i prof. Witold Owczarek omówili zagadnienia andropauzy i konsekwencje niedoboru hormonów androgenowych. Profesor Maciej Józwick i dr Agata Maciejewska-Radomska zajęli się bardzo interesującym problemem zespołu policystycznych jajników i jego konsekwencji, nie tylko w postaci towarzyszącego trądziku, łojotoku, hirsutyzmu oraz rogowacenia ciemnego, lecz także otyłości i insulinooporności. Rosnący problem otyłości w dzisiejszych czasach, a także jej konsekwencje omówiła prof. Maria Górka, natomiast dr Agnieszka Owczarczyk-Saczonek odniosła się do wpływu otyłości na funkcjonowanie skóry i rozwój schorzeń z nią związanych. Dermatolodzy i lekarze innych specjalności często spotykają się ze schorzeniami tarczycy, które omówiła prof. Elżbieta Bandurska-Stankiewicz. Ich wpływ na skórę przedstawił dr Jarosław Bogaczewicz, a związek chorób tarczycy z chorobami włosów, dokładną diagnostykę trichoskopową i trichogramy – prof. Ligia Brzezińska-Wcisło, dr Piotr Szlązak i dr Anna Skrok. Zwrócono uwagę, że trichoskopia jako prosta metoda diagnostyki utraty włosów umożliwia szybkie ustalenie rozpoznania oraz przyspieszenie procesu diagnostycznego i leczniczego u pacjentów z zaburzeniami endokrynologicznymi. Częstym schorzeniem, z którym spotykają się lekarze różnych specjalności, jest cukrzyca. Profesor Edward Franek przedstawił charakterystykę i patomechanizmy poszczególnych typów tej choroby, natomiast prof. Waldemar Placek jej wpływ na powstawanie charakterystycznych zmian dermatologicznych związanych z glikacją kolagenu, neuropatią, mikro- i makroangiopatią. Z kolei dr Agnieszka Owczarczyk-Saczonek omówiła zmiany skórne związane z niepożądanym działaniem leków przeciwcukrzycowych. Nieco miejsca poświęcono również zaburzeniom innych gruczołów wydzielania wewnętrznego: przysadki i nadnerczy, które zreferowały prof. Gabriela Meleń-Mucha i prof. Elżbieta Bandurska-Stankiewicz, natomiast

do ich wpływu na skórę odniosły się prof. Joanna Narbutt i doc. Aleksandra Lesiak. Sesję zakończył prof. Waldemar Placek, który zaznaczył, że bielactwo może być jednym z symptomów wielu zaburzeń endokrynologicznych i immunologicznych.

Kolejny dzień konferencji poświęcono chorobom układu moczowo-płciowego, które zostały zaprezentowane nie tylko przez dermatologów, lecz także wybitnych urologów i ginekologów. Obraz kliniczny, diagnostykę i leczenie zmian przednowotworowych narządów płciowych przedstawili prof. Sławomir Majewski, dr Monika Konczalska i dr Igor Michajłowski, natomiast procesy nowotworowe prof. Marcin Józwick, doc. Marcin Matuszewski i dr Teresa Gawlik-Jakubczak. Profesor Jacek Szepietowski podkreślił potrzebę wielospecjalistycznej opieki nad kobietami ze świadem sromu, u których w pierwszej kolejności należy dążyć do identyfikacji przyczyny dolegliwości, zalecić unikanie dodatkowego drażnienia tej okolicy oraz ukierunkować leczenie na przerwanie błędnego koła świad – drapanie – świad. Zagadnienie wulwodynii, dotyczące nawet 20% kobiet, zaprezentowała prof. Aldona Pietrzak. Jest to niejednoznaczny zespół obejmujący rozmaite dolegliwości, głównie ból i/lub przeczulicę błony śluzowej i skóry sromu oraz parestezje bez jawnych objawów klinicznych. Problem ten znacznie obniża jakość życia kobiet. Profesor Waldemar Placek omówił skuteczne metody postępowania i leczenia trudnej jednostki chorobowej – liszaja twardzinowego, zwracając uwagę na stosowanie w pierwszej kolejności inhibitorów kalcyneuryny, a następnie terapii fotodynamicznej. Sesję zakończył dr Adam Borzęcki, który podzielił się ze słuchaczami swoim ogromnym doświadczeniem w zastosowaniu lasera CO₂ w schorzeniach narządów płciowych.

Kolejna sesja była poświęcona chorobom zapalnym i infekcjom narządów płciowych. Profesor Adam Reich przedstawił aktualne rekomendacje dotyczące postępowania z infekcjami HPV, a prof. Iwona Flisiak omówiła znaczenie zakażeń wirusami

Rycina 2. Wykłady cieszyły się dużym zainteresowaniem

Rycina 3. Część zespołu Kliniki Dermatologii

HBV i HCV. Ze względu na małą skuteczność dostępnej obecnie terapii zakażeń HBV jedyną efektywną metodą ich zwalczania jest propagowanie szczepień, natomiast w przypadku zakażeń HCV brak szczepionki może zostać zrekompenzowany dużą skutecznością terapii wspartą masowym wykrywaniem osób zakażonych. Docent Łukasz Matusiak przedstawił najnowsze doniesienia dotyczące profilaktyki, metod leczenia zachowawczego oraz zabiegowego, a także nowy algorytm terapeutyczny oparty na utworzonym niedawno konsensusie europejskim. Ciekawym punktem sesji było przedstawienie trzech prac z białostockiego Ośrodka Diagnostyczno-Badawczego Chorób Przenoszonych Drogą Płciową (dr Iwona Ostaszewska-Puchalska, dr Violetta Bułhak-Kozioł) na temat występowania zakażeń *Chlamydia trachomatis* u mężczyzn z rakiem gruczołu krokowego i u kobiet z patologicznymi zmianami szyjki macicy, a także powikłań rzeżączkowego i nierzeżączkowego zapalenia cewki moczowej.

Ostatnia sesja zawierała wykłady na tematy budzące wiele kontrowersji i sprawiające częste problemy lekarzom dermatologom w codziennej praktyce. Profesor Romuald Maleszka omówił zakażenia grzybicze, podkreślając, że zakażenia narządów moczowo-płciowych grzybami drożdżopodobnymi zwykle towarzyszą zarówno drożdżycy narządów paznokciowych, jak i mieszanym zakażeniom paznokci wywołanym przez grzyby z rodzaju *Candida* i dermatofity, co wyraźnie wpływa na uporczywość zakażeń paznokciowych oraz skuteczność ich leczenia. Wiele

miejsca poświęcono zagadnieniom leczenia dermatologicznego. Profesor Waldemar Placek wyjaśnił, do jakiego momentu leczenie miejscowe jest skuteczne w trądziku zwykłym, prof. Zygmunt Adamski podsumował doniesienia na temat skuteczności terapii anty-TNF w łuszczycy, prof. Dorota Krasowska omówiła zastosowanie cyklosporyny w dermatologii, a prof. Witold Owczarek – metotreksatu. Mocnym akcentem kończącym konferencję był świetny wykład doc. Małgorzaty Sokołowskiej-Wojdyło na temat zmian skórnych jako reakcji niepożądanych w trakcie terapii onkologicznej i zasad postępowania w poszczególnych sytuacjach klinicznych oraz przedstawienie przez doc. Wiolettę Barańską-Rybak nowych możliwości terapii w zakażeniach bakteryjnych.

Części naukowej towarzyszyła wystawa stoisk firm farmaceutycznych, gdzie można było uzyskać informacje praktyczne na temat prezentowanych produktów, a także prowadzić cenne dyskusje kulturalne. Mamy nadzieję, że nie jest to ostatnie spotkanie w naszym pięknym mieście – Olsztynie.

Agnieszka Owczarczyk-Saczonek
Klinika Dermatologii, Chorób Przenoszonych
Drogą Płciową i Immunologii Klinicznej
Uniwersytetu Warmińsko-Mazurskiego w Olsztynie

Witold Owczarek
Klinika Dermatologii
Wojskowego Instytutu Medycznego w Warszawie